

Lausuntopyyntö Kanta-Hämeen hyvinvointialueen luonnoksista palvelustrategiaksi, toimintaa ohjaavasta strategiakartaksi ja talouden tasapainottamisohjelmaksi

KHALL 08.05.2023 § 87

Kanta-Hämeen hyvinvointialue on lähettänyt kuntaan lausuntopyynnön koskien palvelustrategiaa, toimintaa ohjaavaa strategiakarttaa ja talouden tasapainottamisohjelmaa.

Kanta-Hämeen hyvinvointialue on saanut valtiovarainministeriöltä varmistetun tiedon tulevien vuosien rahoituksesta 4.4.2023. Kanta-Hämeen hyvinvointialueen tulee valtioneuvoston päätöksen mukaisesti toimittaa aluevaltuuston käsittelemä talouden tasapainotusohjelma, jonka reunaehtoihin palvelustrategia täytyy yhteensovittaa, valtiovarainministeriölle 15.5.2023 mennessä.

Lausunnon antamisen aikataulu on asetettu hyvin tiukaksi. Tammelan kunta on ilmoittanut hyvinvointialueelle, että Tammelan kunnanhallitus käsittelee annettavan lausunnon 8.5.2023 kokouksessaan.

Palvelustrategia ja strategiakartta

Palvelustrategiassa määritellään keskeiset tavoitteet ja periaatteet sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämiselle, huomioiden kantahämäläisten palvelutarpeet. Pelastustoimen osalta toteutetaan vuoden 2023 aikana vuonna 2021 laadittua riskiarvioon perustuvaa palvelutasopäätöstä.

Strategiakarttaan on koottu aluevaltuuston joulukuussa 2022 hyväksymän strategian neljän painopisteen tavoiteasetanta, niiden onnistumista kuvaavat mittarit ja kerrottu toimenpiteistämisen aikataulu vuosina 2023-2026.

Lausuntopyynnössä on nostettu esiin seuraavia kysymyksiä:

1. Yleiset havainnot ja kommentit palvelustrategiasta ja strategiakartasta
2. Mitä käytännön asioita hyvinvointialueen tulisi huomioida toimenpiteistämässä edustamanne tahon näkökulmasta?
3. Onko strategiakartassa esiin tuotu aikataulutuspöytäkirja sopiva edustamanne tahon ja hyvinvointialueen välisen yhdyspinnan toimivuuden näkökulmasta.
4. Palvelustrategiaa on tarkoitus täydentää vielä myöhemmin vuonna 2023. Onko asioita, joita koette tarpeelliseksi täydentää ja lisätä siihen jatkovalmistelun aikana yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa?
5. Mitä asioita tulisi teidän näkökulmastanne kuvata palvelustrategiassa tarkemmin?
6. Mitä asioita toimeenpanossa tulisi huomioida edustamanne väestöryhmän näkökulmasta?

Talouden tasapainotusohjelma

Kanta-Hämeen hyvinvointialue haki lainanottovaltuuden muuttamista kesäkuussa 2022, koska valtioneuvoston päättämä valtuus ei ollut riittävä kattamaan hyvinvointialueen investointisuunnitelman mukaisia välttämättömiä investointeja. Valtioneuvosto myönsi Kanta-Hämeen hyvinvointialueelle muutetun lainanottovaltuuden 17.11.2022, jonka ehtona oli talouden tasapainottamisohjelman laatiminen. Ohjelman on varmistettava hyvinvointialueen lainanhoitokyky pitkällä aikavälillä ja turvata palvelut alueen väestölle. Talouden tasapainottamistarve suunnittelukaudella 2023—2025 on kumulatiivisesti noin 26 miljoonaa euroa.

Laaditun talouden tasapainottamisohjelman päätavoitteena on turvata asukkaiden tarpeita vastaavat, kustannustehokkaat ja vaikuttavat terveyden- ja sosiaalihuollon sekä pelastustoimen palvelut Kanta-Hämeen väestölle.

Taloudellisten tavoitteiden lisäksi ohjelman kautta uudistetaan merkittävästi hyvinvointialueen palvelurakennetta.

Lausuntopyynnössä on nostettu esiin seuraavia kysymyksiä:

7. Yleiset havainnot ja kommentit talouden tasapainottamisohjelmasta
8. Esitettyjen toimenpiteiden mahdolliset vaikutukset edustamanne tahon toimintaan ja talouteen
9. Mihin käytännön asioihin tulisi kiinnittää erityistä huomiota ohjelman täytäntöönpanossa, jotta ohjelman haitalliset vaikutukset olisivat edustamanne tahon kannalta mahdollisimman pienet?
10. Näettekö hyvinvointialueella olevan ohjelmaan sisältyvien keinojen lisäksi muita keinoja taloutensa tasapainottamiseksi?
11. Mitä asioita vaikutuksia ohjelman toimenpiteillä on edustamanne väestöryhmän näkökulmasta ja mitä asioita täytäntöönpanossa tulisi huomioida, jotta haitalliset vaikutukset väestöryhmään olisivat mahdollisimman pienet?

Liitteet: Lausuntopyyntö Kanta-Hämeen hyvinvointialueen strategiaan ja talouteen liittyen
Omahamepalvelustrategia luonnos 0423
Talouden tasapainottamisohjelma työkirja luonnos
Strategiakartta lausunnotte sidosryhmiin 20230406

Valmistelija: Kunnanjohtaja Juuso Alatalo, puh. 040 706 2667

Esittelijä: Kunnanjohtaja

Päätösehdotus: Kunnanhallitus päättää

1) todeta Tammelan lausuntona seuraavaa:

Tammelan kunta näkee erittäin tärkeänä, että kuntalaisten mahdollisuus saada palveluja läheltä toteutuu jatkossakin. Pitkien etäisyyksien kulkeminen on vaikeaa ja aikaa vievää niin ikäihmisille, lapsiperheille kuin työssäkävijöillekin.

Palveluiden saatavuus tulee olla sujuvaa ja kuntalaisia lähellä, jotta palveluita voidaan hyödyntää mahdollisimman vähäisellä kynnyksellä. Kun palvelut ovat sujuvasti saatavilla läheltä, vähennetään terveystulmien vaikeutumisen riskiä. Mikäli palveluiden piiriin ei pääse tai palvelut ovat saatavilla liian kaukana, on riskinä, että mahdolliset ongelmatilanteet pahenevat. Tämä tulisi aiheuttamaan painetta erikoissairaanhoidon, kun tarvittavaa apua ja tukea ei ole päässyt hyödyntämään riittävän varhaisessa vaiheessa tai ennaltaehkäisevästi.

Tammelan kunta pitää mahdollisia terveysasemien sulkemisiin liittyviä suunnitelmia kuntien ja kuntalaisten asemaa merkittävästi heikentävinä. On huomioitava, että väestön ikärakenne ja sen kehittyminen tulevina vuosina edellyttää lähipalveluiden saatavuutta. Myös kouluikäisten mahdollisuus hyödyntää joustavasti ja sujuvasti esimerkiksi hammashoitoa on turvattava.

Digitaalisten palvelujen saatavuus lienee palveluvalikoimaa monipuolistava ja tietyiltä osin sujuvoittava toimenpide. Digitaalisten palvelujen edistäminen tulee perustua realistiseen katsantoon, jossa huomioidaan se tosiasia, että kaikilla kuntalaisilla ei ole mahdollisuutta hyödyntää digitaalista palveluvalikoimaa. Heille palvelujen saaminen lähellä olevalta terveysasemalta on välttämätöntä.

Taloudellisten säästöjen etsiminen ei saa vaikeuttaa kuntien eikä kuntien asukkaiden asemaa. Säästökohteiden kartoittamisessa on huomioitava myös rinnakkaiskustannukset ja elinvoimavaikutukset. Palveluiden saatavuus on merkittävä asia kuntien asukkaiden hyvinvoinnin ja myös kuntien elinvoiman kannalta.

Forssan sairaalan palveluiden säilyminen ja niiden kehittäminen on tärkeää. Forssan sairaalalla on suuri merkitys seudun asukkaiden hyvinvoinnille ja seudun elinvoimalle. Forssan sairaala toimii myös osana koulutuskokonaisuutta, joka tukee ammattitaitoisen henkilöstön saamista koko Kanta-Hämeen hyvinvointialueen tarpeisiin.

Tammelan kunta edellyttää, että asioiden valmistelua tehdään avoimesti. Palvelustrategia ja talouden tasapainottaminen ovat pitkäjänteisiä prosesseja, joissa tulee korostua toimiva ja avoin yhteistyö hyvinvointialueen ja kuntien välillä. Suunnitelmista on tiedotettava kuntia hyvissä ajoin ja varattava riittävä aika aineistoihin perehtymiseen sekä niistä lausumiseen. Kuntien tulee saada olla hyvinvointialueella tehtävien valmisteluiden ja päätöksenteon osalta ajankohtaisimman ja kattavan tiedon äärellä.

- 2) Varata mahdollisuuden lausua asiasta uudelleen hyvinvointialueen toimenpideohjelmien tarkentuessa.
- 3) Tarkastaa tämän pykälän kokouksessa asian kiireellisyyden vuoksi.

Päätös:

Kunnanhallitus hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Ote:

Kanta-Hämeen hyvinvointialue